

Bilag 2

Kvalitetsstandard for alkoholbehandling 2019-2020

Gladsaxe Kommune

Indhold

Resumé	4
1. Indledning	5
1.1 Formål, indsatser og værdigrundlag for Gladsaxe Kommunes alkoholbehandling.....	5
1.2 Lovgrundlag	6
2. Sagsbehandling og visitation	6
2.1 Visitationssamtale	7
2.2 Behandlingsgaranti og behandlingsplan	7
2.3 Tilbud om handleplan (serviceloven §141)	8
2.4 Visitationsudvalg og afgørelsesbrev	9
2.5 Frit valg	9
2.6 Udskrivning	9
3. Hvilke tilbud omfatter behandlingen?.....	10
3.1 Behandlingssystemets målgruppe og organisation.....	10
3.1.1 Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	10
3.2 Indhold og omfang af alkoholbehandling.....	10
3.2.1 Medicinsk behandling.....	11
3.2.2 Kvalitetskrav til ekstern dag- og døgnbehandlingstilbud	11
3.3 Behandlingsystemets tilbud til særlige grupper	12
3.3.1 Behandling til borgere med alkoholmisbrug og samtidigt stofmisbrug.....	12
3.3.2 Behandling til gravide borgere med alkoholmisbrug og borgere med alkoholmisbrug med børn	12
3.3.3 Behandling af unge borgere under 18 år.....	13
3.3.4 Rådgivning til forældre m.fl. til borgere med alkoholmisbrug under 18 år	13
3.3.5 Rådgivning til pårørende	13
3.3.6 Behandling af borgere med både alkoholmisbrug og psykiske lidelser	13
3.3.7 Behandling til udviklingshæmmede alkoholmisbrugere	14
3.3.8 Særlige forhold	14
3.4 Monitorering af indsatsen	14
4. Klageadgang.....	15
4.1 Klageadgang i forbindelse med visitationen	15
4.2 Klageadgang vedrørende den medicinske behandling.....	15
4.3 Klageadgang vedrørende utilfredshed over personalet.....	15
4.4 Borgerrådgiveren.....	16
5. Indsatsbeskrivelser for tilbud i alkoholbehandling.....	17

6. Referencer 21

Resumé

Denne kvalitetsstandard beskriver det serviceniveau, man som borger kan forvente, hvis man modtager alkoholbehandling i Gladsaxe Kommune. Der er ikke krav om kvalitetsstandard på alkoholområdet, men Gladsaxe Kommune har valgt at beskrive serviceniveauet.

Læsevejledning

Afsnit 1 er et indledende afsnit, som omhandler Social- og Handicapafdelingens politiske visioner og målsætninger for den indsats, der ydes i Gladsaxe Kommunes tilbud for alkoholmisbrug. Afsnittet indeholder yderligere Gladsaxe Kommunes værdigrundlag for alkoholbehandling – og en beskrivelse af lovgrundlaget.

Afsnit 2 omhandler sagsbehandlingen i forbindelse med visitation til alkoholbehandling. Derudover beskrives udarbejdelse af behandlingsplan, den sociale handleplan og borgerens ret til frit valg af behandlingstilbud.

Afsnit 3 omhandler den alkoholbehandling og klageadgang. Serviceydelser er det indhold og omfang af behandling og støtte, man som borger kan blive visiteret til i Gladsaxe Kommune. Afsnittet beskriver yderligere alkoholbehandling for en række målgrupper, der kræver særlige hensyn.

Afsnit 4 beskriver de forskellige klagemuligheder, man som borger har, hvis man er utilfreds med visitation, personale eller behandling.

Afsnit 5 indeholder en beskrivelse af de forskellige behandlingstilbud i Gladsaxe Kommune

Afsnit 6 henviser til relevant lovgivning

1. Indledning

Rusmiddelområdet er i Gladsaxe Kommune organiseret i Social- og Sundhedsforvaltningen, Social- og Handicapafdelingen, tæt knyttet til Den Boligsociale Enhed, Ungeindsatsen, beskæftigelsesindsatsen, socialpsykiatrien og Familieafdelingen.

Denne kvalitetsstandard for alkoholbehandling i Gladsaxe Kommune henvender sig til borgere, pårørende og sagsbehandlere. Den beskriver den hjælp borgere kan forvente at modtage i kommunens behandlingstilbud om alkoholbehandling i henhold til Sundhedslovens § 141.

Formålet med kvalitetsstandarder er:

- At give borgerne en oversigt over kommunens tilbud om alkoholbehandling
- At beskrive indsatsernes serviceniveau, herunder de politiske målsætninger og prioriteringer, som behandlingen tager afsæt i
- At være et arbejdsredskab for ledere og medarbejdere i kommunen i relation til at sikre en ensartet visitation til behandling og udførelsen af indsatserne på rusmiddelområdet

Alkoholmisbrug betyder i denne sammenhæng at være fysisk og/eller psykisk afhængig af alkohol i en sådan grad, at det medfører skader eller problemer for vedkommende selv og/eller pårørende, eller samfundet.

1.1 Formål, indsatser og værdigrundlag for Gladsaxe Kommunes alkoholbehandling

Den politiske ramme for alkoholbehandling i Gladsaxe Kommune udgøres af:

- Politisk behandling af sag om etablering af Rusmiddelcentret 2009
- Gladsaxe Kommunes Sundhedspolitik 2015-2018
- National klinisk retningslinjer for behandling af alkoholafhængighed, 2015
- Tillæg til de kliniske retningslinjer for behandling af alkoholafhængighed: valg af farmakologisk behandling, 2017
- National klinisk retningslinje for udredning og behandling af samtidig alkoholafhængighed og psykisk lidelse, 2016
- Socialstyrelsens nationale retningslinjer for den sociale stofmisbrugsbehandling 2016

Det overordnede mål med behandlingsindsatsen er at mindske de rusmiddelrelaterede skader for borgeren, familien og det omgivende samfund. Det sker ved at hjælpe borgeren med at ophøre med sit misbrug. Hvor dette mål ikke er realistisk, hjælpes borgeren med at reducere sit forbrug og/eller de skader, der følger af misbruget. Rusmiddelcentret arbejder familieorienteret, og hvor det er muligt inddrages pårørende. Rusmiddelcentret tilbyder løbende pårørendekurser.

Målet med behandlingen er derudover:

- At borgeren opnår indsigt i sit brug af rusmidler og udvikler handlemuligheder til at reducere og/eller ophøre
- At borgeren kan forebygge negative konsekvenser af både fysisk, psykisk og social karakter ved brug af alkohol
- At borgeren kan fastholde et liv med mindre alkohol eller ophør
- At borgeren forbliver i, eller kommer i gang med, uddannelse eller arbejde
- At borgeren, gennem en tværfaglig og helhedsorienteret indsats, opnår stabile forhold boligmæssigt og økonomisk og indgår i samfundet mere bredt

- At borgeren kan arbejde på at etablere netværk uden aktivt brug af alkohol
- At borgeren opnår indsigt i sin eventuelle psykiske sårbarhed, og får mulighed for specialiseret behandling rettet mod psykisk lidelse
- At borgeren opnår bedre generel sundhed, og modtager relevant behandlingstilbud, hvis nødvendigt
- At pårørende opnår indsigt om og handlemuligheder i forhold til misbrugsmønstre og relationer

Behandlingsindsatsen bygger på respekt for individet og på den nyeste evidensbaserede viden om indsatser og effekt samt nationale sociale og kliniske retningslinjer og vejledninger. I behandlingen gælder følgende grundlæggende principper:

- Behandlingen skal være frivillig¹
- Behandlingen skal være gratis for borgeren
- Behandlingen skal være let tilgængelig
- Behandlingen tilbyder et varieret behandlingstilbud ud fra evidensbaserede metoder knyttet an til borgerens individuelle ønsker og behov
- Behandlingen udbydes i henhold til de Nationale kliniske retningslinjer for behandling af alkoholafhængighed, 2015

I Gladsaxe Kommunes behandlingstilbud sikres borgeren indflydelse på egen behandling og tilrettelæggelse af behandlingen. Borgerindflydelse sikres blandt andet gennem deltagelse i udarbejdelse af mål og plan for behandlingen.

Rusmiddelbehandling i Gladsaxe hviler på en forventning om, at borgeren indgår aktivt i forløbet. Tilbud og indsatser tilrettelægges i en professionel dialog med borgeren og tager udgangspunkt i borgerens opfattelse af problemomfang, ønsker og målsætning for forløbet.

1.2 Lovgrundlag

Gladsaxe Kommune tilbyder alkoholbehandling i overensstemmelse med Sundhedslovens § 141. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter borgerens anmodning om at komme i behandling.

Denne kvalitetsstandard beskriver borgerens ret til at modtage, og kommunens pligt til at tilbyde, social behandling inden for fristen på de 14 dage. Samtidig har borgeren ret til at vælge mellem ambulante offentlige og private godkendte behandlingstilbud.

Den medicinske behandling og sundhedsfaglige indsats er en del af kommunens samlede behandlings- og rehabiliterende tilbud for borgere med alkoholmisbrug. Det er behandlingsansvarlige overlæges og ledelsens ansvar at tilrettelægge den samlede behandlingsindsats. Den behandlingsansvarlige overlæge og ledelsen sikrer således den fornødne sammenhæng mellem en eventuel lægelig behandling, den psykosociale indsats og indsatsen mod de sociale problemer, som borgeren i øvrigt måtte have behov for. Det er således kommunes ansvar at sikre en koordineret sundhedsfaglig og socialfaglig behandlingsindsats.

2. Sagsbehandling og visitation

Behandling for alkoholproblematikker er relevant for borgere, der har et skadeligt forbrug af alkohol.

Borgere, under 18 år, der bruger alkohol

---

¹ Undtaget er unge under 18 år, hvor myndighedsindehaveren kan bestemme.

Hvis du er ung under 18 år, og har tanker eller bekymringer om dit brug af alkohol og/eller andre rusmidler tilbyder Gladsaxe Rusmiddelcenter behandling til unge under 18 år, se Kvalitetsstandard for social stofmisbrugsbehandling 2019-2020.

Borgere over 18 år, der bruger alkohol

Hvis du er over 18 år, og har et brug/misbrug af alkohol, kan du henvende dig hos:

Gladsaxe Rusmiddelcenter

Østmarken 4B

2860 Søborg

T: 39 57 39 00

E: rusmidler@gladsaxe.dk

Gladsaxe Rusmiddelcenter tilbyder også anonym rådgivning og behandling af borgere med en alkoholproblematik. Denne opgave varetages af:

Gladsaxe Rusmiddelcenter

Østmarken 4B

2860 Søborg

T: 39 57 39 00

E: rusmidler@gladsaxe.dk

2.1 Visitationssamtale

Når du henvender dig i Gladsaxe Rusmiddelcenter, får du en tid til en visitationssamtale og hvis du ønsker at benytte dig af muligheden for en lægesamtale får du også en tid hos lægen. Begge tider ligger indenfor 14 dage fra henvendelsen, men tiderne ligger ikke nødvendigvis den samme dag.

Behandling tilbydes, hvis du efter screening og udredning, vurderes at have et skadeligt brug eller afhængighedssyndrom af alkohol efter kriterier fastsat af World Health Organisation (WHO).

Ved visitationssamtalen foretages en udredning ved hjælp af Addiction Severity Index (ASI). ASI-udredningen hjælper med at kortlægge misbrugets karakter og omfang – og øvrige sociale og helbredsmæssige faktorer, der kan få betydning for behandlingsindsatsen. På baggrund af ASI beskrives din samlede sociale- og sundhedsfaglige situation (social anamnese) og der udarbejdes et forslag til en behandlingsplan, der gennemgås sammen med dig. Visitationssamtalen deles oftest i to samtaler, da erfaringen er, at det kan være hensigtsmæssigt at skabe rum for en grundig og fyldestgørende udredning samt grundig udarbejdelse af behandlingsplan.

Den ambulante behandling kan påbegyndes umiddelbart efter visitationssamtalen, hvis behandlingen foregår i Gladsaxe Rusmiddelcenter.

2.2 Behandlingsgaranti og behandlingsplan

Gladsaxe Rusmiddelcenter skal tilbyde dig behandling inden for 14 dage efter din henvendelse med ønske om behandling. Din gennemgående case manager udarbejder en behandlingsplan i samarbejde med dig. Grundlaget for en behandlingsplan baseres på en helhedsvurdering af din;

- Fysiske og psykiske tilstand
- Misbrugets karakter
- Sociale situation

- Motivation for at engagere sig i behandling med det formål at ændre adfærd i forhold til brugen af stof
- Medvirken til aktivt at løse egne problemer

Positiv effekt eller gennemførelse af behandling er betinget af, at du overholder behandlingsaftaler og følger de faglige anvisninger, eksempelvis:

- Fremmøde til individuelle samtaler eller gruppeforløb
- Lægefaglige anvisninger
- Rådgivnings- og terapeutiske samtaler

Behandlingsplanen indeholder en faglig begrundelse for det behandlingstilbud, du er blevet visiteret til. Planen vil desuden beskrive, hvad den konkrete behandling består af, og hvor den vil foregå. Der er ikke en tidsbegrænsning i behandlingsplanen. I samarbejde med din case manager sættes der mål for behandling som indskrives i din behandlingsplan. Behandlingsplanen følger dig under hele behandlingsforløbet og justeres løbende, og minimum hvert halve år evalueres behandlingsplanen med henblik på sikring af fortsat relevante behandlingsindsatser. Din case manager har ansvaret for at der løbende følges op og justeres på din plan.

2.3 Tilbud om handleplan (serviceloven §141)

Din case manager i Rusmiddelbehandlingen udarbejder behandlingsplanen i samarbejde med dig. Udover din behandlingsplan i Rusmiddelcentret får du tilbudt en koordineret handleplan jf. Servicelovens § 141. Den koordinerede handleplan er et redskab, der sætter en ramme for den samlede indsats, som du tilbydes i kommunen. Planen har som målsætning at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i dine egne ønsker og behov.

I Gladsaxe Kommune udarbejdes den koordinerede handleplan typisk af en koordinerende sagsbehandler fra Jobcentret. Hvis du er i ordinært arbejde, hjælper vi dig med at finde ud af hvem, der er handleplansansvarlig i din sag.

Handleplanen giver dig mulighed for at fremlægge, hvilke områder du ønsker hjælp og støtte til. Handleplanen kan for eksempel støtte dig i at forandre og styrke din relationer og kompetencer på følgende områder:

- Misbrug af rusmidler
- Behandlingstiltag
- Familie og børn
- Socialt netværk (inklusiv fritid)
- Beskæftigelse og/eller uddannelse
- Økonomi
- Kriminalitet
- Fysisk helbred
- Psykisk helbred
- Bolig

Den koordinerende sagsbehandler i kommunen vil ved udarbejdelse af handleplanen sørge for, at der skabes en hensigtsmæssig kobling til indsatserne i din behandlingsplan. Handleplanen vil fungere som en koordinerende handleplan – og er dermed overordnet alle andre handleplaner, som du måtte have i kommunen.

2.4 Visitationsudvalg og afgørelsesbrev

Gladsaxe Rusmiddelcenter har et tværfagligt sammensat visitationsudvalg, som træffer afgørelse i alle sager om rusmiddelbehandling. Dette omfatter både tilbud om ambulatant behandling, dagbehandling og døgnbehandling. Du modtager en skriftlig afgørelse med klagevejledning, når din sag har været behandlet af visitationsudvalget. Du har mulighed for at mødes med visitationsudvalget i forbindelse med, at din sag skal behandles. Din case manager kan vejlede dig herom.

2.5 Frit valg

Du har ret til vederlagsfrit behandling på et alkoholambulatorie efter eget valg. Det vil sige, at du har ret til behandling på et alkoholambulatorie, som ikke er en del af det kommunale tilbud. Alkoholambulatoriet skal være godkendt på Tilbudsportalen.

2.6 Udskrivning

Ved indskrivning i behandlingen kan du give samtykke til, at Rusmiddelcentret må kontakte dig for at følge op på forløbet. Det vil ske senest 1 måned efter behandlingstilbuddet afsluttes – og igen efter 6 måneder. Dette tilbud om opfølgning efter endt behandling er et frivilligt tilbud til dig som borger. Tilbuddet forudsætter, at dit forløb afsluttes planmæssigt. Denne type opfølgninger har vist en tendens til højere grad af fastholdelse af opnåede behandlingsmål.

3. Hvilke tilbud omfatter behandlingen?

Det faglige indhold i Gladsaxe Rusmiddelcenters tilbud for alkoholbehandling reguleres efter Sundhedslovens § 141, som handler om alkoholbehandling. For beskrivelse af de konkrete tilbud se afsnit 5.

3.1 Behandlingssystemets målgruppe og organisation

Gladsaxe Kommunes tilbud om rusmiddelbehandling er udviklet med henblik på at opfylde behandlingsbehovene hos en bred målgruppe af borgere, der blandt andet kan variere i forhold til alder, misbrugsart og -mønstre, fysisk og psykisk sundhedssituation, social og familiemæssig situation mv. Rusmiddelcentret blev grundlagt med en vision om, at Gladsaxe Kommune tror på et forandringspotentiale hos alle, og med et fokus på en rehabiliterende indsats.

Læs mere om Gladsaxe Rusmiddelcenters behandlingstilbud på www.gladsaxe.dk/rusmiddelcentret

3.1.1 Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

Rusmiddelbehandlingen ved Gladsaxe Rusmiddelcenter varetages af en tværfaglig sammensat personalegruppe. Rusmiddelcentret råder over socialrådgivere, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, pædagoger, læger, psykologer, psykiater, administrativt personale mv.

Der arbejdes ud fra forskellige evidensbaserede behandlingsmetoder og best practise således, at vi tilbyder kvalificeret og relevant behandling til borgerne.

Personalet har, udover deres grunduddannelse, efteruddannelser i blandt andet:

- Dobbeltfokuseret rusmiddelbehandling (samtidig misbrug og psykisk sårbarhed)
- Systemisk løsningsfokuseret metode
- Familieorienteret alkoholbehandling
- Motiverende samtale (MI)
- Psykoterapi
- Kognitiv metode
- Narrativ metode

Personalegruppen modtager løbende faglig supervision både internt og fra ekstern supervisor, og deltager yderligere løbende i relevant efter- og videreuddannelse.

Der henvises i øvrigt til www.tilbudsportalen.dk for en mere detaljeret beskrivelse af Rusmiddelcentrets sammensætning af faglige kompetencer og udvikling.

3.2 Indhold og omfang af alkoholbehandling

Gladsaxe Rusmiddelcenter kategoriserer omfanget af alkoholbehandling i fire behandlingstyper, jf. Socialstyrelsens Nationale Retningslinjer – for den sociale stofmisbrugsbehandling, 2016.

Intensitet af behandlingen	
Ad hoc	Tilbud om kontakt/samtaler op til to gange om måneden
Ambulant behandling	Ydelse mindst to gange om måneden og højst otte gange om måneden
Dagbehandling	Ydelse mere end otte gange om måneden i ambulant regi
Døgnbehandling	Døgnbehandling med henblik på stoffrihed eller stabilisering

Der arbejdes med individuelt tilpassede og relevante temaer under behandlingsforløbet. Som udgangspunkt stilles der således krav til konkretisering af behandlingsplanens temaer.

Under 18 år

Se Kvalitetsstandard for den sociale stofmisbrugsbehandling 2019-2020

Voksenområdet

Behandlingen for alkoholmisbrug på voksenområdet består af:

- Indskrivningsfasen (udfærdigelse af ASI, social anamnese og behandlingsplan samt tilbud om screening for dobbeltbelastning og lægesamtale)
- Behandling rettet mod borgerens eventuelle ambivalens samt personlige mål herunder ønsket stofpolitik (ophør eller reduktion)
- Familieorienteret behandling
- Dobbeltfokuseret behandlingstilbud
- Sundhedsfaglig behandling
- Visitation til dag- og døgnbehandling
- Koordinering af behandlingstilbud med borgerens eventuel øvrige indsatser i kommunen eller regionen
- Pårørendetilbud herunder gruppetilbud til børn og unge med forældre, der bruger rusmidler

For en nærmere beskrivelse af de forskellige tilbud inden for alkoholbehandling, se afsnit 5.

3.2.1 Medicinsk behandling

Medicinsk behandling, eksempelvis antabusbehandling, tilbydes sideløbende med den sociale behandling.

Gladsaxe Rusmiddelcenter har daglig åben for medicinudlevering, og det er muligt at afhente gratis prævention i medicinudleveringen.

Det sundhedsfaglige team består af læger, sygeplejerske og social- og sundhedsassistenter.

Der kan i særlige tilfælde udleveres medicin andre steder end på Rusmiddelcentrets adresse. Det vil typisk være i forbindelse med svær sygdom og da foregå i eget hjem. Visitation til denne ordning forudsætter en godkendelse i Rusmiddelcentrets visitationsudvalg.

3.2.2 Kvalitetskrav til ekstern dag- og døgnbehandlingstilbud

Alle borgere får udarbejdet en konkret og individuel helhedsorienteret behandlingsplan, som er målrettet den enkeltes ønsker og behov for behandling. Dette gælder ligeledes borgere med ønsker og behov for en

højere intensitet end ambulans behandling. Gladsaxe Kommune kan på baggrund af en konkret rusmiddelfaglig vurdering henviser til godkendt offentlig eller privat ekstern dag- og døgnbehandling i henhold til Tilbudsportalen.

For at sikre højest mulig kvalitet i behandlingen stiller Gladsaxe Kommune krav til leverandørerne. Kvalitetskravene dækker hele behandlingen, herunder rammer og indhold samt det værdigrundlag, behandlingen bygger på. I Gladsaxe Kommune indgår vi en behandlingskontrakt med vores leverandører for at sikre nedenstående krav efterleves.

Behandlingstilbuddet skal:

- Være godkendt på Tilbudsportalen i henhold til Sundhedslovens § 141
- Samarbejde med henblik på, at borgeren kan udsluses til mindre indgribende foranstaltning hurtigst muligt
- Udarbejde og fremsende løbende status og afslutningsstatus. Derudover stilles krav om beskrivelse af behandlingsindsatser og borgerens progression og fremtidige arbejdsplaner
- Orienterer Gladsaxe Rusmiddelcenter ved ikke planlagt ophør
- Umiddelbart informere Gladsaxe Rusmiddelcenter i tilfælde af, at der sker ændringer på behandlingstilbuddet, som kan påvirke kvaliteten af tilbuddet generelt og/eller den enkelte borgers behandlingsplan

Gladsaxe Rusmiddelcenter fører individuelt personrettet tilsyn for at sikre, at borgeren modtager den aftalte behandling. Opfølgning ved statusmøder sker midtvejs i forløbet og senest efter tre måneder. Ved længere forløb vurderes behov for opfølgning i det enkelte tilfælde.

Visitation til døgnbehandling forudsætter som regel at behandlingsmuligheder indenfor tilbud af lavere intensitet er afprøvet og udtømte.

3.3 Behandlingssystemets tilbud til særlige grupper

Målgruppen i det følgende omfatter alle borgere med stofmisbrug, der har brug for en særlig behandlingsmæssig og/eller social indsats.

3.3.1 Behandling til borgere med alkoholmisbrug og samtidigt stofmisbrug

Gladsaxe Rusmiddelcenter yder en helhedsorienteret behandlingsindsats. I situationer hvor borgeren har et behandlingskrævende alkoholmisbrug samtidig med et behandlingskrævende stofmisbrug, vil indsatsen blive koordineret og foregå samtidigt.

3.3.2 Behandling til gravide borgere med alkoholmisbrug og borgere med alkoholmisbrug med børn

Brug af rusmidler påvirker hele familielivet. Borgere som har familie og/eller er gravid, tilbydes et specialiseret familieorienteret behandlingsforløb, hvor partneren, børn, familie og professionelt netværk inddrages.

Behandlingen har følgende formål:

- At motivere og støtte borgeren i at skabe en adfærdsændring
- At forbedre samspillet i borgerens familie
- At mindske indvirkningen af borgerens misbrug på borgerens familiemedlemmer, herunder børn
- At medvirke til tidlig indsats overfor borgerens børn – herunder ufødte børn

Gladsaxe Kommune ønsker at rette særlig opmærksomhed mod gravide, der bruger rusmidler. Gladsaxe Rusmiddelcenter tilbyder, som et element i behandlingstilbuddet, at indgå kontrakt om tilbageholdelse i døgnbehandling af den gravide i forbindelse med aktivt misbrug af alkohol.

Gravide med brug af rusmidler opfordres til at kontakte Familieambulatoriet i Region Hovedstaden, og der indledes samarbejde med Gladsaxe Familieafdeling med henblik på bedst mulig støtte til moderen, familien og det ufødte barn.

Gladsaxe Rusmiddelcenter hjælper gerne med at tage kontakt til Familieambulatoriet – og har også mulighed for at ledsage den gravide til møde på Familieambulatoriet.

Når der er hjemmeboende børn af borgere med rusmiddelbrug, tages der altid initiativ til et samarbejde med Familieafdelingen.

3.3.3 Behandling af unge borgere under 18 år

Gladsaxe Rusmiddelcenter tilbyder anonym rådgivning og længerevarende rådgivnings- eller behandlingsforløb, hvor unge under 18 år kan få hjælp til at gøre noget ved deres forbrug af hash og andre rusmidler.

Se Kvalitetsstandard for den sociale stofmisbrugsbehandling 2019-2020.

3.3.4 Rådgivning til forældre m.fl. til borgere med alkoholmisbrug under 18 år

Se Kvalitetsstandard for den sociale stofmisbrugsbehandling 2019-2020.

3.3.5 Rådgivning til pårørende

Gladsaxe Rusmiddelcenter tilbyder et pårørendekursus, hvor alle pårørende til borgere, der bruger rusmidler kan deltage. Tilbuddet henvender sig også til pårørende, hvor deres pårørende ikke er indskrevet i Gladsaxe Rusmiddelcenter. Kurset berører de udfordringer, der er ved at have en pårørende, der bruger rusmidler. Undervisningen foregår i grupper. Kurset består af to undervisningsgange og efterfølgende mulighed for seks gruppesessioner med professionel gruppeleder. Kurset og gruppesessionerne kører flere gange årligt.

3.3.6 Behandling af borgere med både alkoholmisbrug og psykiske lidelser

Rollefordelingen mellem kommune og region fastsættes i sundhedsaftalen 2015-2018.

Kommunen afviser ikke at udrede eller behandle en borger, der henvender sig med et ønske om alkoholbehandling, med den begrundelse, at borgeren har en psykisk lidelse. Ligeledes må den regionale behandlingspsykiatri ikke afvise at udrede eller behandle en borger med en behandlingskrævende psykisk lidelse med den begrundelse, at borger har et alkoholmisbrug.

Gladsaxe Rusmiddelcenter screener for dobbeltbelastning, og kan ved indikation på psykisk lidelse henvise til samtale med psykiater med henblik på etablering af samarbejde med Region Hovedstaden eller privatpraktiserende psykiater.

Der kan udarbejdes individuelle koordinerede indsatsplaner for borgere, der bruger rusmidler og samtidig har svære psykiske lidelser.

3.3.7 Behandling til udviklingshæmmede alkoholmisbrugere

Den primære støtte, omsorg og behandling af udviklingshæmmede med et rusmiddelbrug varetages i forbindelse med den samlede indsats i forhold til funktionsnedsættelsen. Ofte vil dette betyde, at indsatsen leveres af det personale, der i øvrigt er tilknyttet indsatsen i forhold til den udviklingshæmmede.

Arbejdet med udviklingshæmmede er en specialiseret opgave. For at kunne profitere af rusmiddelbehandlingen kræver det, at borgeren er i stand til at reflektere og arbejde kognitivt med den forandringsproces, vedkommende skal igennem. Borgere, der er udviklingshæmmede, vil have vanskeligt ved at indgå i et behandlingsforløb i Gladsaxe Rusmiddelcenter.

Ved henvendelse fra udviklingshæmmede misbrugere eller institutionstilbud kan Gladsaxe Rusmiddelcenter yde rådgivning og vejledning med baggrund i borgerens sociale færdigheder og kognitive funktionsniveau i tæt samarbejde med eventuelle øvrige instanser.

3.3.8 Særlige forhold

Der kan være situationer, hvor det vurderes, at mulighederne for rusmiddelbehandling er udtømte. Her anbefales borgeren at søge anden hjælp for at undgå helbredsæssige skader. Det kan ske gennem eksempelvis samarbejde med egen læge, eventuelt suppleret med Gladsaxe Kommunes tilbud på det sundhedsfaglige område og opsøgende medarbejdere.

3.4 Monitorering af indsatsen

Rusmiddelområdet styres af en overordnet fireårig sundhedspolitik, hvortil der udarbejdes toårige handleplaner på udvalgte temaer. På Rusmiddelområdet følges der løbende op via lokalt udvalgte indsatser under Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke, regulering af lovgivning og endelig tilsyn fra henholdsvis Socialtilsyn og Styrelsen for Patientsikkerhed.

Alkoholbehandlingens indsatser monitoreres derudover blandt andet via:

- ASI og eventuel efterfølgende follow-up
- Den Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB)
- Løbende statusskrivelser
- Reviderede individuelle behandlingsplaner ved behov og minimum hver sjette måned
- Statusskrivelse ved visitation til andet tilbud
- Ved medicinsk behandling yderligere lægelig opfølgning

4. Klageadgang

Du har som borger altid mulighed for at gå til din case manager i Gladsaxe Rusmiddelcenter, hvis du er utilfreds med din rusmiddelbehandling. Rusmiddelcentret er desuden forpligtet til at vejlede dig om, hvordan man klager, og hvem klagen skal rettes til. Familie, venner eller en evt. værge vil også kunne hjælpe dig med at udarbejde en klage.

4.1 Klageadgang i forbindelse med visitationen

Afgørelse truffet i henhold til Sundhedslovens bestemmelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. lovbekendtgørelse nr. 995 af 14/06/2018. Det er altså ikke muligt at klage over behandling, som ikke tilbydes.

Klage over givet behandling skal sendes til Gladsaxe Rusmiddelcenter, som videreformidler klagen til Patientombuddet. Du kan også sende klagen direkte til:

Styrelsen for Patientsikkerhed

Finsensvej 15
2000 Frederiksberg
T: 72 28 66 00
E: pob@patientombuddet.dk

Klagevejledning findes på:

<https://stpk.dk/da/behandling/klag-over-sundhedsfaglig-behandling>

Retningslinjer for klager til Styrelsen for Patientsikkerhed kan findes på: www.stps.dk

4.2 Klageadgang vedrørende den medicinske behandling

Klager over den medicinske behandling skal sendes til Gladsaxe Rusmiddelcenter, som videreformidler klagen til Patientombuddet. Du skal være opmærksom på, at du kun kan klage over givet behandling. Det er altså ikke muligt at klage over behandling, som ikke tilbydes. Du kan også sende klagen direkte til:

Styrelsen for Patientsikkerhed

Finsensvej 15
2000 Frederiksberg
T: 72 28 66 00
E: pob@patientombuddet.dk

Klagevejledning findes på:

<https://stpk.dk/da/behandling/klag-over-sundhedsfaglig-behandling>

Retningslinjer for klager til Styrelsen for Patientsikkerhed kan findes på: www.stps.dk

4.3 Klageadgang vedrørende utilfredshed over personalet

Klager over personalet eller dets opførelse skal sendes til Gladsaxe Rusmiddelcenters centerleder.

Gladsaxe Rusmiddelcenter

T: 39 57 39 00
E: rusmidler@gladsaxe.dk

4.4 Borgerrådgiveren

Der er mulighed for at klage til Gladsaxe Kommunes borgerrådgiver. Borgerrådgiveren tager sig særligt af klager over kommunes sagsbehandling, personalets adfærd eller personalets udførelse af praktiske opgaver. Borgerrådgiveren kan også behandle klager, der vedrører diskrimination.

Gladsaxe Kommunes Borgerrådgiver

E: borgerraadgiver@gladsaxe.dk

T: 39 57 69 00

Borgerrådgiveren forholder sig til hvordan vi som myndighed forvalter vores sagsbehandling, og har ikke mulighed for at træffe en afgørelse.

5. Indsatsbeskrivelser for tilbud i alkoholbehandling

Den individuelle alkoholbehandling kan tilpasses det aktuelle behov ved at inddele behandlingen i forskellige intensiteter, jf. Socialstyrelsens Nationale Retningslinjer – for den sociale stofmisbrugsbehandling, 2016.

Princippet bag opdelingen af behandlingsintensiteten er, at en mere indgribende og intensiv behandling som udgangspunkt kun tilbydes, når den mindre indgribende behandlingsindsats ikke skønnes tilstrækkelig, eller har vist sig ikke tilstrækkelig.

Intensitet af behandlingen	
Ad hoc	Tilbud om kontakt/samtaler op til to gange om måneden
Ambulant behandling	Ydelse mindst to gange om måneden og højst otte gange om måneden
Dagbehandling	Ydelse mere end otte gange om måneden i ambulant regi
Døgnbehandling	Døgnbehandling med henblik på stoffrihed eller stabilisering

Gladsaxe Rusmiddelcenter har derudover følgende indsatsbeskrivelser

Voksne over 18 år – alkoholbehandling	
Målgruppe	Målgruppen er voksne over 18 år, der har et behandlingskrævende brug af alkohol.
Åbningstider	Mandag - onsdag: kl. 9.00 – 14.00 Torsdag: kl. 9.00 – 18.00 Fredag: kl. 9.00 – 14.00 Der kan tilbydes tider udenfor almen åbningstid efter individuel aftale
Indsats	<ul style="list-style-type: none"> • Behandlingsplanlægning, hvor borgerens mål i samråd med den faglige vurdering er styrende for hvilke elementer, der indgår i behandlingsindsatsen • Ambulante individuelle samtaler ved behandler, 1 gang hver 14. dag • Visitation til dag- og døgnbehandling • Varieret række af gruppetilbud • Støttemodul (fysisk træning og mindfulness) • Psykologisk screening og vurdering • Samtale med psykiater med henblik på eventuel henvisning til Region Hovedstaden • Familieorienteret behandling • Pårørendetilbud herunder gruppetilbud til børn og unge med forældre, der bruger rusmidler • Samarbejde med andre instanser omkring den enkelte borger

	<ul style="list-style-type: none"> • Kortere traumeforløb med henblik på at kunne indgå i rusmiddelbehandling (visiteret ydelse) • Individuel Mestring og Recovery (visiteret ydelse) • En til tre krisesamtaler i særlige tilfælde (visiteret ydelse) • Lægesamtaler som en del af behandlingsforløbet • Medicinordination og udlevering • Vaccinationer for særlige grupper • Sundhedssamtaler (psyko-edukation, søvn, kost, motion, prævention mv.)
Metoder	<ul style="list-style-type: none"> • Dobbeltfokuseret behandling • Kognitiv behandling • Motiverende samtale (MI) • Systemisk, løsningsfokuseret • Familieorienteret behandling
Varighed og mødefrekvens	<p>Ambulant misbrugsbehandling er defineret som socialfaglig behandling 2-8 gange pr. måned.</p> <p>Borgere tilbydes typisk én individuel samtale hver 14. dag, men med mulighed for deltagelse i Rusmiddelcentrets øvrige tilbud.</p> <p>Samtalebehandlingen suppleres med psykologforløb, lægesamtaler og sundhedssamtaler ved sygeplejerske, hvis det indgår i behandlingsplanen.</p> <p>Der vil være løbende samarbejds møder, statusmøder mv.</p>
Samarbejde & brobygning til andre indsatser/myndigheder	<p>Der arbejdes helhedsorienteret omkring borgerens samlede situation. Relevante samarbejdspartnere inddrages eksempelvis sagsbehandler, pårørende, kontaktpersoner, kriminalforsorgen, psykiatrien.</p> <p>Der tages altid initiativ til samarbejde med Familieafdelingen når der er hjemmeboende, mindreårige børn samt ved graviditet. Ligeledes tilbydes gravide kontrakt om tilbageholdelse.</p>

Indsatser til særlig udsatte grupper og gravide	
Målgruppe	Målgruppen er voksne over 18 år, der har et behandlingskrævende brug af alkohol
Åbningstider	Som beskrevet til voksne over 18 år, overstående

Indsatser	<p>Som beskrevet til voksne over 18 år, overstående</p> <p>Denne målgruppe modtager en særlig håndholdt indsats for at sandsynliggøre ophør/reduktion af rusmidler med særlig fokus på den koordinerede indsats.</p> <p>Når relevant vil moren tilbydes et døgnophold med mulighed for tilbageholdelse, jf. Sundhedslovens § 141, jf. lovbekendtgørelse Nummer 1649 af 16/12/2016.</p> <p>Der vil initieres et tæt samarbejde med Familieafdeling, Familieambulatoriet og andre relevante instanser med henblik på koordinering af indsatser.</p>
Metoder	Som beskrevet til voksne over 18 år, overstående
Varighed og mødefrekvens	Ambulant misbrugsbehandling er defineret som socialfaglig behandling 2-8 gange pr. måned.
Samarbejde & brobygning til andre indsatser/myndigheder	<p>Som beskrevet til voksne over 18 år, overstående.</p> <p>Der tages altid initiativ til samarbejde med Familieafdelingen når der er hjemmeboende, mindreårige børn samt ved graviditet. Ligeledes tilbydes gravide kontrakt om tilbageholdelse.</p>

Anonym alkoholbehandling	
Målgruppe	Målgruppen voksne over 18 år, der har et behandlingskrævende brug/misbrug alkohol.
Åbningstider	<p>Mandag - onsdag: kl. 9.00 – 14.00 Torsdag: kl. 9.00 – 18.00 Fredag: kl. 9.00 – 14.00</p> <p>Der kan tilbydes tider udenfor almindelig åbningstid efter individuel aftale</p> <p>Anonym telefon: 25 16 97 84</p>
Indsatser	<p>Indsatser som beskrevet på voksenområdet</p> <p>Borgere, som ikke er bosiddende i Gladsaxe Kommune kan dog ikke benytte sig af screening for dobbeltbelastning samt samtale med psykiater, da der grundet anonymitet ikke er mulighed for videre tiltag.</p>
Metoder	Metoder som beskrevet på voksenområdet

Varighed og mødefrekvens	Ambulant misbrugsbehandling er defineret som socialfaglig behandling 2-8 gange pr. måned.
Samarbejde & brobygning til andre indsatser/myndigheder	Metoder som beskrevet på voksenområdet

6. Referencer

Links til lovgrundlag og referencer på området:

Bekendtgørelse af sundhedsloven; nr. 191 af 28/02/2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=199871>

Bekendtgørelse af sundhedsloven; nr. 995 af 14/06/2018

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202098>

Bekendtgørelse af sundhedsloven; nr. 1649 af 16/12/2016.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185688>

Gladsaxe Kommunes Sundhedspolitik 2015-2018

<https://www.gladsaxe.dk/Files//Files/SSF/Sundhed-og-frivillighed/Sundhedspolitik-2015-2018-web.pdf>

Individuel Mestring & Recovery, manual del 1: Region H, Psykiatri. 2013

National klinisk retningslinjer for behandling af alkoholafhængighed, 2015:

<https://www.sst.dk/da/nyheder/2015/nkr-behandling-af-alkoholafhaengighed>

National klinisk retningslinje for udredning og behandling af samtidig alkoholafhængighed og psykisk lidelse, 2016:

https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~/_media/22EF9D8D7F2A4C1295E30BECDB36342E.ashx

Nationale retningslinjer - for den sociale stofmisbrugsbehandling 2016:

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/retningslinjer-for-den-sociale-stofmisbrugsbehandling>

Sundhedsaftalen 2015-2018: Samarbejdsaftale om voksne borgere med psykisk sygdom:

<https://www.brk.dk/Borger/sundheds sygdom/patientforl%C3%B8b/Documents/Samarbejdsaftale%20om%20voksne%20borgere%20med%20psykisk%20sygdom.pdf>

Tillæg til de kliniske retningslinjer for behandling af alkoholafhængighed: valg af farmakologisk behandling, 2017:

<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2017/nkr-behandling-af-alkoholafhaengighed-tillaeg>

WHO ICD-10 (Internationale Classification and Disease – Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser – Klassifikation og diagnostiske kriterier 2009, 1. udgave. 15. reviderede oplag. Mundksgaard, København.